МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра методології крос-культурних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
_____ Марина ТОКАР
«____» _____2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНЕ ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність : 023 Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво та реставрація
ОПП: Станковий живопис, Сучасні візуальні практики,Мистецтвознавство
Графічні практики, Творчий рисунок.

Харків – 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНЕ ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО»

ступінь вищої освіти: магістр

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «СУЧАСНА АУДІОВІЗУАЛЬНА ІНДУСТРІЯ»

освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр

Основна спрямованість дисципліни «Сучасне візуальне мистецтво» визначається професійним аналізом сучасного візуального мистецтва. Дисципліна вивчається протягом 1 семестру 1-го року навчання Всього дисципліна має 2 модулі та 5 тем, лекційних – 30 год., 6 практ.,2 год-. конс., 3 год. м.к.р.+ 3 год м.к.р., залік.

THE SUMMARY

to the educational discipline "MODERN AUDIOVISUAL INDUSTRY"

educational and qualification level: master's degree

The main focus of the "Contemporary Visual Art" discipline is determined by the professional analysis of modern visual art. The discipline is studied during 1 semester of the 1st year of study. In total, the discipline has 2 modules and 5 topics, lectures – 30 hours, 6 practicals, 2 hours of lectures, 3 hours of M.C.R. + 3 hours of M.C.R., credit.

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
02 «Культура в мистецтво»</td><td rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="3">ОПП: Станковий живопис, Сучасні візуальні практики,Мистецтвознавство Графічні практики, Творчий рисунок.</td><td>Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td>Семестр
1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 4</td><td rowspan="11">Другий (магістерський) рівень освіти</td><td>Лекції (годин)
денна форма – 24 годин</td></tr>
<tr><td>Практичні
6 годин</td></tr>
<tr><td>Лабораторні (годин)
-</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота
денна форма – 60</td></tr>
<tr><td>Індивідуальні завдання (годин)
-</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:
Залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студента становить 30/60.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ :

Метою дисципліни «Сучасне візуальне мистецтво» є підготовка до самостійного критичного аналізу теоретичних та історичних проблем сучасного мистецтва.

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення витоків сучасного мистецтва та його концептуалізації в мистецтвознавчому науковому дискурсі.

Завдання дисципліни полягають в ознайомленні здобувачів другого рівня вищої мистецької освіти з витоками становлення сучасного мистецтва як частини морфології візуального та сучасним візуальним мистецтвом як поліморфною системою.

На лекційних заняттях та під час модульного контролю аспіранти формують уявлення про сучасне мистецтво як певну неієрархічну поліформорфну систему сучасного мистецького типу з можливістю подальшого втілення результатів роботи у науково-практичне середовище (в магістерський візуальний проєкт).

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК): 1. здатність генерувати нові ідеї (креативність). 2. вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми; 4.Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): здатність аналізувати та виявляти проблеми сучасного мистецтвознавства та сучасної візуальної практики; здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства;

В *нормативний зміст підготовки* здобувачів вищої освіти за цією дисципліною входить:

- визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва;
- інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образо творення;
- застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

Вимоги до знань, умінь та навичок

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- Теоретичне підґрунтя основ професійного мислення в образотворчому мистецтві;
- Риси, принципи професійної реалізації фахівця образотворчої сфери та наукові підходи до основ професії;
- сутність і значення професійної діяльності в різних професійно-орієнтованих

вимірах образотворчого мистецтва;
уміти:
- формулювати місію фахівця образотворчої сфери сфери;
мати навички:
- формування уявлення про генезу та розвиток професійного мислення фахівця образотворчої сфери;
- здійснення аналізу професійного орієнтування у тенденціях сучасної трансформації образотворчого мистецтва.

ІІ. Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна «Сучасне візуальне мистецтво» є нормативною, відноситься до циклу спеціальних дисциплін та входить в структуру системи знань, що потрібні для формування фахових компетентностей здобувача.

3.ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДОБУВАЄ ЗДОБУВАЧ:

- вміти визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва;
- вміти інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення;
- вміти застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

№№ теми	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		денна та вечірня форми			
		Усього	у тому числі		
			Лекцій	Практик	Самост. робота
1	2	3	4	5	6
	Змістовний модуль 1. Витоки становлення сучасного мистецтва як частини морфології візуального				
1	*Тема 1.* Вступ	14	2		12
2	*Тема 2.* Понятійний апарат курсу	16	4		12
3	Тема 3. Морфологічна еволюція сфери візуального:	18		2	12

	від морфологічної аморфності — до культурно-мистецького мономорфізму		4		
	Змістовний модуль 2. Сучасне візуальне мистецтво як поліморфна система				
4	*Тема 4.* Розбалансування сфери візуального у модерну добу	20	6	2	12
5	*Тема 5.* Основні принципи формування сучасного візуального мистецтва як поліморфної системи	22	8	2	12
	УСЬОГО	**90**	**24**	**6**	**60**

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	
	Змістовний модуль 1. Витоки становлення сучасного мистецтва як частини морфології візуального	
1	Тема 3. Морфологічна еволюція сфери візуального: від морфологічної аморфності — до культурно-мистецького мономорфізму	2
	Змістовний модуль 2. Сучасне візуальне мистецтво як поліморфна система	
2	*Тема 4.* Розбалансування сфери візуального у модерну добу	2
3	*Тема 5.* Основні принципи формування сучасного візуального мистецтва як поліморфної системи	2
	УСЬОГО	**6**

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Завданнями самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних завдань і підготовка відповідей на питання для самоконтролю з використанням базових термінів.

Метою самостійної роботи є опанування студентами знань із навчальних модулів та використання їх у практичній діяльності. Самостійна робота виконується з використанням додаткових матеріалів із відповідних літературних джерел.

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Вступ	12
Тема 2. Понятійний апарат курсу	12
Тема 3. Морфологічна еволюція сфери візуального: від морфологічної аморфності — до культурно-мистецького мономорфізму	12

Тема 4. Розбалансування сфери візуального у модерну добу	12
Тема 5. Основні принципи формування сучасного візуального мистецтва як поліморфної системи	12
УСЬОГО:	**60**

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані лекційні теми закріплюються самостійно. Можливе виконання додаткових доповідей. Програма передбачає виконання індивдуальної контрольної роботи. Індивідуальна контрольна робота є самостійною (підсумковою для кожного модуля) і практичною роботою студента.

Мета контрольної роботи — виявлення знань студента з певної теми, його вміння аналізувати, узагальнювати підібраний науковий, художній і методичний матеріал, правильно конспектувати його та робити висновки.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основна форма вивчення курсу — засвоєння лекційного матеріалу, самостійне повторення та поглиблення теоретичних знань, вивчення візуального матеріалу.

Метод повідомлення нових знань — викладення теоретичного курсу у вигляді лекцій та перевірка засвоєння знань, написання доповідей.

Мета запропонованих завдань — формування у студентів вмінь щодо процесу формування іміджу.

Заняття проводяться в онлайн форматі на час ведення дистанційної освіти.

10.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Таблиця 3

Змістовий модуль	**№ теми, завдання**	**Форма звітності**	**Максимальна кількість рейтингових балів**
1	**2**	3	4
1 семестр			
1	1	Поточний контроль	0–12
	2	Поточний контроль	0–12
	3	Поточний контроль	0–12
	4	Поточний контроль	0–12
	5	Поточний контроль	0–12
		Підсумковий контроль	0-20
	Контрольна робота 1, 2		0-20 (0-10+0-10)
Загальна кількість балів за семестр		**Залік**	**0–100**

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	**A**	Відмінно
82–89	**B**	Добре
75–81	**C**	
64–74	**D**	Задовільно
60–63	**E**	
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів з дисципліни «Сучасне візуальне мистецтво»

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, А — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал теоретичного курсу. Студент повинен вільно володіти термінологією. Логічно й грамотно виконувати теоретичні завдання, вміти знаходити головне в навчальному матеріалі, швидко орієнтуватися в аудиторному оточенні. Практичні завдання та модульна контрольна робота повинні бути охайними, без грубих помилок (можливе допущення однієї неточності в кожному завданні).

82–89 балів («добре» за національною шкалою, В — за шкалою ECTS) отримує студент, який вільно володіти термінологією, технічно грамотно виконувати практичні завдання. Робота повинна бути виконана охайно, проте можлива наявність 1–2 помилок, які суттєво не впливають на виконання завдання загалом.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, С — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, D — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (недостатньо розкрита обрана тема, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, Е — за шкалою ECTS) отримує здобувач, який в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при

цьому виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита обрана тема, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, FX — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, F — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав залік. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алфьорова З.І. Візуальне мистецтво кінця XX - початку XXI століття : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав. : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Алфьорова Зоя Іванівна ; Харк. держ. акад. культури, 2008. 40 с.
2. Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія / З. І. Алфьорова ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2008. — 267 с.
3. Алфьорова З.І. Основні стратегії Я-актуалізації митців візуального мистецтва в Україні (остання третина XX-початок XXI ст.) / Алфьорова З. І. // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. [Сер.]. Мистецтвознавство: [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Харк. держ. акад.. дизайну і мистец. — Х., 2010. — № 7. — С. 74-78. — Бібліогр.: 10 назв.
4. Алфьорова З.І. Термінологічні ігри щодо візуальних мистецтв / Зоя Алфьорова // Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. / Акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. — К., 2009. — Вип. 10. — С. 166-170. — Бібліогр.: 10 назв.
5. Алфьорова З.І. Оновлення методологічних засад в осмисленні сучасних процесуальних візуальних художніх форм [Текст] / Алфьорова З. І. // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв ; [редкол.: Боднар О. Я., Гребенюк Н. Є., Зборовець І. В. та ін. ; за ред. Даниленка В. Я.]. — Х., 2012. — С. 54-57. — (Мистецтвознавство ; № 11)
6. Алфьорова З.°І. Художній рейдерінг як інструмент перетворення зображального простору. // З. І. Алфьорова // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. [Сер.] Мистецтвознавство : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. держ. акад. дизайну і мистец. — Х., 2016. — № 1. — С. 6-8.
7. Алфьорова З.°І. Проблема переосмислення методологічних засад як смисловий стрижень сучасного мистецтвознавства // Матеріали

Всеукраїнської науково-практичній конференції «Знакові постаті вітчизняної гуманітаристики у національно-культурному самоствердженні України «Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (25 травня 2017 р.) — Київ, 2017. — С. 11.
8. Нариси з історії образотворчого мистецтва України XX століття / ІПСМ АМУ; Ред.-упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. — К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 1. 544 с.: іл.
9. Нариси з історії образотворчого мистецтва України XX століття / ІПСМ АМУ; Ред.-упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. — К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 2. 656 с.: іл.
10. Нариси з історії українського дизайну XX століття: Збірник статей / ІПСМ НАМ України; За заг. ред. акад. М. І. Яковлєва; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), А. О. Пучков,О. В. Сіткарьова та ін. – К. : Фенікс, 2012., 256 с. : іл.

Додаткова

11. Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України XX століття: Вибрані статті різних років. Кн. І: Формування та розвиток національної мистецької школи і мистецтвознавчої науки в Україні XX століття / ІПСМ АМУ. К.: Видавничий дім А+С, 2006. , 268 с.: іл.
12. Мусієнко Н. Мистецтво Майдану / ІПСМ НАМ України. , К.: Р. К. Майстер-принт, 2015. 96 с.: іл.
13. Петрова О. Третє Око: Мистецькі студії (Монографічна збірка статей) / ІПСМ НАМ України. К.: Фенікс, 2015. 480 с.
14. Романенкова Ю. В. Мировоззренческие универсалии периодов stilwandlung в мировом художественном процессе / ИПСИ АИУ., К.: Химджест, 2009, 276 с: 16 л. вкл.
15. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України XX–XXI століть / ІПСМ АМУ. К.: ВХ[студіо], 2008. ,188 с.: іл.
16. Смирна Л. В. Століття нонконформізму в українському візуальному мистецтві: Монографія / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. , Київ: «Видавництво «Фенікс», 2017, 480 с.
17. Соловйов О. І.Турбулентні шлюзи: Збірник статей / ІПСМ АМУ. К.: Інтертехнологія, 2006,192 ст.: іл.
18. Тузов В. О. Історичний контекст культуротворчих інновацій / ІПСМ НАМ України. — К. : НВП «Інтерсервіс», 2013, 144 с.
19. Федорук О. К. Перетин знаку: Вибрані мистецтвознавчі статті / ІПСМ АМУ: У 3 кн. — К.: Видавничий дім А+С, 2006. — Кн. 1: Історія та теорія мистецтва. Постаті. Народна творчість. 260 с.: іл.
20. Чепелик О. В. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія / ІПСМ АМУ. ,К.: Хімджест, 2009. 272 с.: іл.

21. Ackott R. The Architecture of Ceberception / R. Ackott // Leonardo Electronic Almanac. — Vol. 2. , 1994. ,No 8.
22. Barclay P. Computer Art: Contradiction in Terms? / P. Barclay // N.Y. Arts Magazine. — 2004. ,Sept.-Okt.
23. Carlson W. A Critical Story of Computer Graphics and Animation / W. Carlson // The Department of Industrial Interior and Visual communication of the College of Arts of The Ohio State University., 2003.
24. Landsdown J. Schofield S. Expressive Rendering: A Review of Non-Photorealistic Techniques // IEEE Computer Graphics and Applications, 1995, Vol. 15. , No 3., Pp. 29–37.

Інтернет-ресурси:

25. https://suspilne.media/culture/172804-ukrainske-sucasne-vizualne-mistectvo-za-30-rokiv-ak-zminuvalos-ta-cogo-cekati-u-majbutnomu/
26. https://life.pravda.com.ua/columns/2022/06/3/248931